

Maria Lundin
Miljö- och hälsoskyddsinspektör
Telefon 08-508 28 702
maria.t.lundin@stockholm.se

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

PLASKDAMMAR I SÖDRA STOCKHOLMS STAD - ETT TILLSYNSPROJEKT

Redovisningen av tillsynen 2010

Förslag till beslut

- 1 Godkänna förvaltningens redovisning
- 2 Överlämna Miljöförvaltningens redovisning till berörda stadsdelar och verksamhetsutövare
- 3 Uppdra till förvaltningschefen att tillskriva berörda stadsdelsnämnder med uppmaning om att redovisa åtgärder för att komma tillrätta med de iakttagna bristerna.

Gunnar Söderholm

Pia Winbladh Högfors

Sammanfattning

I Stockholms kommun finns 55 plaskdammar i stadens parker. Miljöförvaltningen har under 2010 genomfört ett riktat tillsynsprojekt av de 29 plaskdammar som ligger söder om Saltsjö-Mälarsnittet. Syftet har varit att inventera riskfaktorer för vattenkvaliteten och hur väl egenkontrollen fungerat.

Sammanfattningsvis finns en stor potential till förbättrad vattenkvalitet i befintliga anläggningar i många fall utan att större kostsamma investeringar behöver göras. Dock måste alltid teknikens kapacitet vara tillräcklig så att belastningsförändringar kan hanteras. Kan inte en god kvalitet uppnås mot rimliga kostnader bör man överväga att stänga anläggningen. För att kunna förbättra vattenkvaliteten i anläggningarna bör även

bristerna i egenkontrollen ses över så att en kontinuerlig riskvärdering och långsiktig planering som speglar hela verksamheten kan uppnås.

Bakgrund

Sedan 2006 har ett mer intensifierat arbete pågått för att genom tillsyn få till stånd en förbättrad egenkontroll på plaskdamarna och förbättrad vattenkvalitet. Detta har skett genom tät uppföljning av de analysprotokoll som skickas till Miljöförvaltningen var fjortonde dag för varje plaskdamm. Vidare har årliga uppföljningskonferenser ägt rum varje höst sedan 2006. Miljöförvaltningens erfarenhet från tillsynsprojektet 2009 är att det finns behov av förbättringar i egenkontrollen. Plaskdammar är prioriterade ur tillsynshänseende genom 45 § i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I de fall vattnet inte håller tillräckligt hög kvalitet finns förhöjda hälsorisker för barn.

Under 2010 har ett riktat tillsynsprojekt genomförts på plaskdammar i parker som är förlagda söder om Saltsjö-Mälarsnittet. Detta kan ses som en fortsättning av inventeringen av status på stadens plaskdammar som påbörjades 2009 då plaskdammar i norra delen ingick i projekt som syftade till att få en fördjupad kunskap om påverkans faktorer på vattenkvaliteten i plaskdammar.

Organisatoriskt fungerar det så att stadsdelsförvaltningarnas parkförvaltningar planerar driften av dessa plaskdammar. För själva driften upphandlas driftentreprenör som för närvarande är Skå AB eller Stockholm Entreprenad. Investeringar i dammarna utförs i samarbete mellan Trafikkontoret och parkförvaltningarna. Om en damm byggs helt ny utförs detta i regel av Exploateringskontoret

TILLSYNSPROJEKTET 2010

I tillsynsprojektet har 29 plaskdammar fått tillsyn. Vid tillsynen har en checklista använts samt fotodokumentation gjorts. Tillsynsbesöken gjordes alltid tillsammans med driftentreprenör och i några fall var också parkförvaltarna med. Svar på olika frågeställningar har också begärts in direkt från parkförvaltarna före och efter tillsynsbesöken. Syftet har varit att så fullständigt som möjligt inventera påverkansfaktorer kring varje plaskdamm och få en bild av hur egenkontrollen fungerar.

Följande faktorer har inventerats vid varje plaskdamm:

- Omgivande faktorer såsom växtlighet, parkskötsel och topografiskt läge
- Belastning av badande och omgivande aktiviteter
- Teknikutformningens kapacitet och skick
- Informationsflödet (mellan stadsdelsförvaltning, driftentreprenör och laboratorium)
- Badvattenkvalité såsom bakterie-, klor och pH-halt samt visuell kvalité

För sistnämnda frågeställning gällande bakteriehalter har en sammanställning för de två senaste åren gjorts.

RESULTAT

För de 29 inspekterade plaskdammarna i söder har en summerande värdering gjorts utifrån nedanstående kriterier. Det är den sammanvägda risken för badvattenkvaliteten och driften av dammen som främst avgjort vilken bedömning som gjorts för anläggningen.

Teknik

- ☹️ Anläggningen har flera av följande påverkansfaktorer: Inget sandfilter, låg omsättning (vattenvolym per timme), dålig cirkulation (2-3) eller lokalt dålig cirkulation i dammen (döda zoner). Låg kröning.
- ☺️ Anläggningen har en eller två av ovanstående påverkansfaktorer.
- 😊 Anläggningen har sandfilter, tillräcklig omsättning (vattenvolym per timme), bra cirkulation, bra kröning.

Hygien

- ☹️ Dusch saknas alternativ är dåligt utformad. Toalett saknas.
- ☺️ Dammen har enbart dusch.
- 😊 Bra utformad och väl fungerande dusch. Toalett finns tillgänglig i dammens närhet.

Omgivning

- ☹️ Anläggningen har fler än två av följande påverkansfaktorer: Belägenhet ej tillfredställande (topografi, ytor runt bassängen ej i gott skick, problem med lutning). Risker för driftstörning och försämrad vattenkvalitet finns gällande omgivande växtlighet och aktiviteter. Ytor smutsiga.
- ☺️ Anläggningen har en till två av ovanstående påverkansfaktorer.
- 😊 Belägenhet bra (topografi, ytor runt dammen hårdgjorda och med lutning), Inga risker gällande omgivande växtlighet och aktiviteter. Ytor rena.

Vattenkvalitet

- ☹️ Analysresultat och/eller journalföring visar på: Fler än ett överskridande gällande bakteriehalter. Många förhöjda värden klor och/eller PH
- ☺️ Analysresultat och/eller journalföring visar på någon av ovanstående faktorer.
- 😊 Analysresultat och/eller journalföring visar på inga överskridanden gällande bakteriehalter. Ok värden vad gäller klor och/eller PH.

Status för Plaskdammar i södra Stockholms stad säsongen 2010					
Anläggning	Stadsdelsförvaltning	Teknik	Hygien faciliteter	Omgivning	Vatten- kvalitet
Triangeln	Enskede-Årsta-Vantör	☹️	☹️	☹️	☺️
Vättersdälden	Enskede-Årsta-Vantör	☹️	☺️	☹️	☹️

Bandängen/ Bandhagen	Enskede-Årsta-Vantör				
Anläggning	Stadsdelsförvaltning	Teknik	Hygien faciliteter	Omgivning	Vatten- kvalitet
Backen	Enskede-Årsta-Vantör				
Vårflodsparken	Enskede-Årsta-Vantör				
Vivstavärs- parken	Enskede-Årsta-Vantör				
Farstaängen	Farsta				
Måsen/ Havsörnstorget	Farsta				
Skeppet/ Kubbegatan	Farsta				
Cigarrvägen/ Fagerlid	Farsta				
Sannadalsparken	Hägersten- Liljeholmen				
Aspuddsparken	Hägersten- Liljeholmen				
Lugnet	Hägersten- Liljeholmen				
Vippan	Hägersten- Liljeholmen				
Enbacken	Hägersten- Liljeholmen				
Svandamms- parken	Hägersten- Liljeholmen				
Arken	Hägersten- Liljeholmen				

Fyren	Skarpnäck				
Anläggning	Stadsdelsförvaltning	Teknik	Hygien-faciliteter	Omgivning	Vatten-kvalitet
Tidaholmsparken/ Skara backen	Skarpnäck				
Dalgärdet	Skarpnäck				
Skarpa by	Skarpnäck				
SätRADal	Skärholmen				
Trissan	Skärholmen				
Lilla Blecktornsparken	Södermalm				
Högalidsparken	Södermalm				
TengdahlsparkeN	Södermalm				
Kv. Haren	Södermalm				
Örby slott	Älvsjö				
Solberga Mockasinen/ kristallen	Älvsjö				

De anläggningar som värderats med 3 eller 4 bör särskild uppmärksammas av berörd stadsdel. De anläggningar som brister i teknik och har en stor belastning av föroreningar från omgivningen och/eller många badande bör prioriteras. Kan inte en god kvalitet uppnås mot rimliga kostnader bör man överväga att stänga anläggningen.

Situationen är unik för varje plaskdamm, dock har generella erfarenheter kunnat dras ur tillsynsprojektet.

- Ett flertal, dock ej alla, har problem med växtlighet kring dammen. Det rör sig oftast om nedfall från äldre träd och/eller buskar. Parkskötseln och städningen kring plaskdammarna hade brister vid majoriteten av anläggningarna.
- Ett flertal plaskdammar har alltför allvarliga tekniska brister såsom dålig cirkulation och/eller problem med styr- och reglerteknik och/eller utformning på dammen. Detta innebär att reningsanläggningen inte tillräckligt väl kan svara på förändringar i belastningen.
- En del dammar ligger inte optimalt placerade eller är bristfälligt utformade. I vissa fall handlar det om läget i topografien, i andra fall saknas kröning och ytorna runt omkring är inte i dåligt skick och/eller har felaktiga lösningar vad gäller avrinning av regnvatten.
- Informationen till allmänheten brister. Tidigare år har det helt saknats skyltning om exempelvis ordningsregler och telefonnummer till felanmälan. I år har en del stadsdelar anslagit information om detta. Vidare saknas information med nyttjanderegler och kontaktinformation till parklekar, förskolor etc. som är storanvändare av parkernas plaskdammar.
- Egenkontrollen har stora brister vad gäller återkoppling till tillsynsmyndigheten vid driftstörningar och överskridanden. Vidare behöver rutiner om vem som skall återkoppla dessa driftstörningar till Miljöförvaltningen redas ut.
- Det saknas generellt en helhetssyn på verksamheten gällande planering och skötsel av anläggningen. En plaskdammsanläggning utgörs av både bassängen och parkanläggningen runt omkring. Skötseln och planeringen av dessa båda delar måste därför samordnas. Rutiner och avtal gällande parkskötseln bör ses över inför nästa säsong.

Sammanfattningsvis kan sägas att det finns stor potential till förbättrad vattenkvalitet i befintliga anläggningar i många fall utan att större kostsamma investeringar behöver göras. Dock måste alltid teknikens kapacitet vara tillräcklig så att belastningsförändringar kan hanteras. För att kunna förbättra vattenkvaliteten i anläggningarna bör även bristerna i egenkontrollen ses över så att en kontinuerlig riskvärdering och långsiktig planering som speglar hela verksamheten kan uppnås.

Förvaltningens synpunkter

De resultat som framkommit i tillsynsprojektet och sammanställts i rapport ”Plaskdammar i södra Stockholms stad - ett tillsynsprojekt” behöver kommuniceras med stadsdelsnämnderna. Rapporten bör även skickas till stadsdelsnämnderna i norr då en del generella problem gällande egenkontroll redovisas. Med anledning av de brister som framkommit i tillsynsprojekten 2009-2010 kommer förvaltningschefen tillskriva berörda stadsdelsnämnder och uppmana dessa att komma tillrätta med problemen. I det fall stadsdelsnämnderna inte efterkommer uppmaningen kan förvaltningen komma att förelägga om åtgärder.

Bilagor

Bilaga 1	Rapport Plaskdammar i Stockholms Stad Södra
Bilaga 2	Karta över plaskdammarnas placering i Stockholm

Slut